

Jaarstukken 2018

**Stichting Europese Culturele Hoofdstad Leeuwarden -
Fryslân 2018**

Leeuwarden

|

Inhoud

Bestuursverslag	2
Verslag directeur-bestuurder	3
Verslag Raad van Toezicht	7
Resultaatvergelijking	8
Jaarrekening	9
Balans	10
Staat van baten en lasten	12
Kasstroomoverzicht	13
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	14
Toelichting op de balans	17
Toelichting op de staat van baten en lasten	20
WNT-verantwoording	22
Ondertekening	26
Resultaatbestemming	27
Overige gegevens	28
Overzicht nevenfuncties Raad van Toezicht en directie	29
Controleverklaring	31

Bestuursverslag

Verslag directeur-bestuurder

In 2018 heeft de stichting Europese Culturele Hoofdstad Leeuwarden-Fryslân 2018 (hierna LF2018) zeer succesvol het culturele programma gerealiseerd inclusief de hierbij behorende marketingcampagnes. Daarnaast is geïnvesteerd in de mienskipprojecten en borging van de legacy.

Het managementteam is in 2018 ongewijzigd gebleven. De dagelijkse leiding bestond uit CEO Tjeerd van Bakkum, managing director John Bonnema, hoofd marketing en communicatie Lieuwe Krol, hoofd commercie en sponsoring Jan van Erve, directeur legacy en netwerk Oeds Westerhof en een afvaardiging van het programmateam. Zij werden bijgestaan door bestuursadviseur Marcel de Jong.

Programma

Op 26 en 27 januari 2018 startte het Europese Culturele jaar met een succesvolle opening waarbij de Opening op de zaterdagavond naast vele Friezen ook werd bijgewoond door het Koninklijk paar en live werd uitgezonden op NPO1.

Dit was de aftrap van een buitengewoon rijk cultureel jaar met 60 projecten in het hoofdprogramma die circa 200 events hebben georganiseerd en een mienskip-programma van ongeveer 400 events zoals die bij LF2018 op de website waren te vinden.

Het mienskipprogramma is continue doorontwikkeld; niet alleen via de Greidesessies of workshop(mid)dagen op het gebied van marketing en communicatie, fondsenverwerving, openbare orde en veiligheid maar ook in individuele gesprekken.

Dit resulteerde erin dat maar liefst 20 kwalitatiefrijke mienskipprojecten in het hoofdprogramma werden opgenomen. Wij zijn hier buitengewoon trots op omdat dit ook de kern van de (langdurige) beweging van Culturele Hoofdstad is. Daarnaast slaagden we er dankzij specifieke marketinginspanningen in het mienskipprogramma in de Friese, Nederlandse en Europese in de etalage gezet.

Met de ReOpening in de laatste drie weken van november werd het jaar 2018 afgesloten én opnieuw geopend door de Agenda2028 waarmee het (culturele) nalatenschap van LF2018 voor de komende tien jaar is gepresenteerd.

De resultaten van het Culturele jaar waren boven verwachting. Het aantal bezoeken aan de projecten van LF2018 kwam uit op ongeveer 5,4 miljoen. De in het buitenland geprogrammeerde projecten leverden nog eens 800.000 bezoeken op. Ongeveer 51 procent van de bezoekers kwam uit Fryslân, 42 procent uit de rest van Nederland en 6 procent uit het buitenland.

De economische impact wordt geschat op minimaal 230 tot 320 miljoen euro. Meer dan tien procent van de Friezen werkte als vrijwilliger actief mee aan het Culturele Hoofdstadjaar, bijna zeventig procent voelde zich betrokken bij de projecten en het gemiddelde eindcijfer van de Friezen bedraagt een 7,4.

De waardering voor de evenementen was in bijna alle gevallen hoger dan een 8. Met 430.000 bezoekers werd De Reuzen van Royal de Luxe gewaardeerd met een 8,6. Internationaal vonden bijna 1.600 samenwerkingen plaats; uit 87 landen die kunstenaars, scholieren, theatergezelschappen, bedrijven en musea aan elkaar verbonden. Het doel — tenminste 300 culturele internationale samenwerkingen — is daarmee met een factor vijf overtroffen.

Artistieke terugblik 2018

Vanuit een artistiek perspectief is het culturele jaar zeer succesvol geweest. Er zijn vele invalshoeken om hier naar te kijken. Alles draaide om het vinden van de juiste balans in het programma; qua inhoud, vorm, locatie, amateur en professioneel etc. etc. Er is een cultureel programma neergezet die alle kunstdisciplines vertegenwoordigde en die goed verdeeld was over de stad Leeuwarden en de provincie Fryslân.

Heel veel inwoners van Fryslân hebben zich ingezet, hebben projecten en events opgezet, hebben zich kwetsbaar opgesteld, hebben buiten hun provincie gekeken, (heel) groot durven denken en hun hele gemeenschap erbij betrokken. Ook had bijna ieder project een samenwerking met het buitenland.

De waardering voor het hoofd- en mienskipprogramma was hoog zoals blijkt uit externe onderzoeken en de publiciteit in de (social) media. Ook de ticketverkoop was boven verwachting. Diverse events hebben landelijk prijzen gewonnen, het event De Reuzen van Royal de Luxe was zelfs het publieksevent van het jaar 2018.

Een laatste (evaluatie) perspectief is de realisatie van het doelstellingen uit het bidbook. Wij zijn zeer tevreden met het realiseren van 80% van events zoals opgenomen in het bidbook. Het programma omvatte ook de concepten zoals opgenomen in het bidbook zoals het creëren van een open gemeenschap, versterken van gemeenschappen via culturele participatie en interdisciplinaire en Europese participatie en coproductie.

Marketing en communicatie

In 2018 is uitvoering gegeven aan het marketing- en communicatieplan, dit in nauwe afstemming met de provincie Fryslân en de gemeente Leeuwarden. Hierbij is een synergie nagestreefd tussen de eigen marketinginspanningen en het werk van regionale marketingorganisatie Merk Fryslân en gemeentelijke afdeling Marketing Leeuwarden/Mooi Leeuwarden. Gedurende 2018 was de afdeling marketing en communicatie op de beoogde volle sterkte gebracht en zijn de campagnes (mienskip, nationaal, internationaal en verblijfstoerist) voorbereid en uitgerold conform plan. Veel capaciteit is (even als in 2017) ingezet op het bereiken van de zakelijke reisindustrie (touroperators en journalisten), online *communities* en nationale en internationale pers.

Ook hier waren de resultaten boven verwachting. Het doel was dat 50 mln. Europeanen zouden worden bereikt en met 30 mln. Europeanen contact zou worden gelegd. Met een gerealiseerd bereik van 665 mln. en 52 mln. contactmomenten met Europeanen zijn deze doelstellingen zelfs ruim bereikt.

Financiën en sponsor-/fondsenwerving

In overeenstemming met het bid book en de afspraken met de twee publieke stakeholders gemeente Leeuwarden en provincie Fryslân werd in 2018 actief gewerkt aan sponsor- en fondsenwerving. Dat resulteerde in het vastleggen van drie hoofdsponsors (conform het doel) en een groot aantal level 2- en businesspartners. Daarnaast is blijvend ingezet op fondsenwerving bij private en publieke fondsen: voor de eigen financiering en voor dienstverlening aan individuele projecten. In de kwartaalrapportages is de voortgang van de sponsor- en fondsenwerving per kwartaal weergegeven. De kosten en opbrengsten over 2018 zijn conform de (meerjaren)begroting.

In het voorjaar van 2017 hebben de provincie Fryslân en de gemeente Leeuwarden, ter afdekking van de onzekere sponsor- en fondsenopbrengsten, een garantstelling afgegeven van € 2,75 mln. Uiteindelijk is hiervan slechts € 0,8 mln. benodigd gebleken door strikte kostenbeheersing en zeer actieve fondsen- en sponsorwerving.

Benadrukt dient te worden dat er geen overschrijding van het budget heeft plaatsgevonden. Ons uitgangspunt was en is: we geven geen geld uit dat er niet is.

Interne organisatie

De interne organisatie verloopt in een klassieke managementstructuur met thematisch ingerichte afdelingen, allen vertegenwoordigd in het MT dat wekelijks vergadert. Daarnaast vindt overleg plaats met de stakeholders, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau, respectievelijk middels verbindingsoverleg en bestuurlijk overleg. De Raad van Toezicht van de stichting vergadert eens in de zes weken. De artistieke verantwoordelijkheid van het programma was belegd bij het artistieke team bestaande uit de themaproducten. Het wekelijkse programmaoverleg werd voorgezeten door de directeur-bestuurder.

Legacy

In 2018 is de Legacy van LF2018 verder geconcretiseerd. In januari 2018 hebben wij het 11 puntenplan 'Set dyn toskan yn in nije tiid' gepresenteerd met daarin 11 werkende mechanismen die noodzakelijk zijn om onze stad en provincie vooruit te helpen.

Daarnaast is in 2018 met vele betrokkenen in Fryslân doorlopend gewerkt aan de Agenda2028. Deze agenda raakt inhoudelijk een breed scala aan beleidsterreinen: sociaal, economisch, ecologisch en cultureel. Het is de ambitie van Fryslân om een open, creatieve en innovatieve regio te zijn. Op *Frysk* eigen wijze werken wij schouder aan schouder aan een circulair Fryslân, land van melk en water, een prachtige nationale en internationale reisbestemming. We werken lokaal aan globale uitdagingen, startend vanuit wat we in Fryslân hebben. Ons werk verpakken we in het perspectief van de 17 Global Goals for Sustainable Development, kortweg de global goals. De projecten van LF2018 zijn rechtstreeks te verbinden aan deze global goals, zie bijlage. In Fryslân zetten we cultuur in als katalysator voor het realiseren van de global goals op regionale schaal. In 2018 is deze visie verwoord in het document 'no is de tiid' die voor besluitvorming naar Raad en Staten is gebracht.

Eind oktober 2018 hebben de Staten besloten over de visie 'no is de tiid' en middelen beschikbaar gesteld voor het programma (€ 2 mln. in 2019 en 2020, doorzetten van Iepen Up Live in 2019,• doorzetten Iepen Mienskip Funs, doorzetten ticketgarantieregeling van €1 mln.) en de marketing (€ 0,5 mln. voor 2019). In de meerjarenbegroting van de gemeente Leeuwarden zijn eveneens middelen voor de legacy gereserveerd. Bij de gemeente Leeuwarden hebben in oktober en november bijeenkomsten plaatsgevonden over de legacy.

Ook hebben diverse betrokken (landelijke en regionale) fondsen en sponsors hun medewerking toegezegd om projecten en events in de Agenda2028 te ondersteunen. Uiteraard gingen de voorbereidingen op de legacy (Agenda2028) onverminderd door. Provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden hebben kwartiermakers aangetrokken voor het programma en de (culturele) marketing. Vorming van legacy-organisatie in de vorm van een programmaorganisatie bij provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden is onderhanden.

Monitoring en evaluatie

Voor monitoring van de doelstellingen uit het bid book is een onafhankelijke organisatie opgezet. We hebben een lerende omgeving gecreëerd met diverse stakeholders om te evalueren en te bepalen in hoeverre de ingezette acties effectief zijn. De monitoringresultaten, inclusief de analyses, dienen waar nodig ter bijstelling van de plannen, maar ook om iedereen op de hoogte te houden van alle vorderingen. Deze organisatie rapporteerde jaarlijkse over onder andere de voortgang van de realisatie van doelen van LF2018 (de 32 kpi's).

Op 28 februari 2019 zijn de (klinkende!) resultaten van LF2018 gepresteerd in zalen Schaaf in Leeuwarden. Deze presentatie is tevens live uitgezonden door Omrop Fryslân en Podium TV van onze mediapartner NDC mediagroep. Deze resultaten bestonden uit de slotmeting over de resultaten van de 32 kpi's van LF2018, de economische impact van LF2018, de gerealiseerde inkomsten en uitgaven en investeringen in het kader van LF2018 en onderzoek naar betrokkenheid van de gemeenschap riepen mienskip in Fryslân') van het Fries Sociaal Planbureau.

De activiteiten van LF2018 worden gemonitord door een onafhankelijke Raad van Toezicht. Deze hanteert de Cultural Governance code. LF2018 stelt per kwartaal een integrale voortgangsrapportage op ten behoeve van de Raad van Toezicht, provincie Fryslân en de gemeente Leeuwarden. Daarin wordt ingegaan op de realisatie van kwartaal-mijlpalen op het gebied van de programma- en eventontwikkeling, de marketing en communicatie, de organisatieopbouw, de vormgeving van participatie en legacy doelstellingen, de doorontwikkeling van de monitoring- en evaluatiesystematiek en de financiële (meerjaren)planning en control.

Vooruitblik

2019 zal in het teken staan van het afronden van de diverse onderzoeken naar en het presenteren van de resultaten over LF2018 eind februari 2019. De stichting zal tevens deze resultaten voor diverse doelgroepen vertalen, bewerken en ontsluiten (bijvoorbeeld via website) zodat deze kennis voor geïnteresseerden goed vindbaar blijft.

Daarnaast zullen nog werkzaamheden worden uitgevoerd ten behoeve van (financiële en inhoudelijke) afwikkeling van de projecten en events, de te ontvangen fondsen en subsidies en het opstellen jaarrekening 2018 (en 2019). Daarnaast vinden diverse accountantscontroles plaats conform de vereisten van de subsidienten en fondsen.

Voor deze werkzaamheden in 2019 is een werkbegroting opgesteld met een financiële omvang van 0,7 mln. De uitgaven voor het onderdeel evaluatie en monitoring wordt begroot op € 0,2 mln., organisatie € 0,3 mln., participatie en legacy € 0,1 mln. en marketing en communicatie € 0,1 mln. Opbrengsten zijn begroot op € 0,7 mln. en betreffen een mix van (reeds in 2018 ontvangen) bijdragen van fondsen/sponsors en subsidies van gemeente Leeuwarden en provincie Fryslân.

Tjeerd a Bakkum
CEO, 15 februari 2019

Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is in 2018 qua samenstelling ongewijzigd gebleven. De leden van de Raad van toezicht zijn:

- Wiebe Wieling (sinds 18 februari 2015, voorzitter per 20 mei 2015)
- Diana Monissen (sinds 1 augustus 2014, vice voorzitter, remuneratie commissie)
- Dianne Zuidema (sinds 8 april 2015, aandachtsgebied: artistiek, lid auditcommissie)
- Annabelle Birnie (sinds 8 april 2015, aandachtsgebied: artistiek, lid auditcommissie)
- Andre Regtop (sinds 1 augustus 2014, lid auditcommissie)

De raad en auditcommissie vergaderden in 2018 8 respectievelijk 3 maal met de directie en/of MT-leden van LF2018. Onder andere de volgende onderwerpen stonden daarbij op de agenda (op willekeurige volgorde):

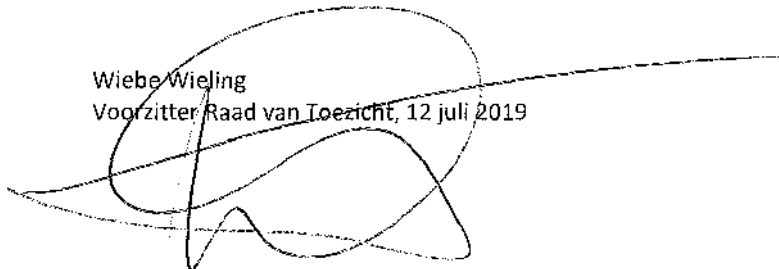
- Vaststellen jaarrekening 2017, geactualiseerde werkbegroting 2018, begroting 2019, geactualiseerde meerjarenbegroting 2018-2020
- Vaststellen projectplan 2018-2020
- Voortgang van de mijlpalen en financiën (oa op basis van de kwartaal voortgangsrapportages en liquiditeitsprognoses)
- Vormgeving legacy (thema's ('No is de tijd'), doelstelling, activiteiten, budget, organisatievorm etc)
- Voortgang realisatie doelstellingen bidbook en monitoring en evaluatie in 2018 en 2019, waaronder bespreking resultaten 2-meting (t/m 2017) en concept resultaten 3-meting (t/m 2018)
- Exitplan Stichting LF2018 inclusief planning werkzaamheden 2019 en waarborgen kennisbehoud en overdracht
- Voortgang contractering events
- Voortgang ticketverkoop events
- Voortgang realisatie sponsor- en fondsenopgave in relatie tot afgegeven garantie door provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden en opvragen borgstelling medio 2018
- Bevindingen risico analyses events en project LF2018
- Reguliere jaarlijkse evaluatie CEO
- Opzet en aanpak ReOpening (programma en events laatste 3 weken, marketing, overhandigingsceremonie aan de ECoC's in 2019)
- Voortgang marketing en communicatieplan en —activiteiten in 2018 en voortgang rondom de campagnes, online en hospitality

Daarnaast heeft de Raad of leden van de Raad in 2018 viermaal informeel van gedachten gewisseld met bestuurders van de provincie Fryslân en gemeente Leeuwarden.

De Raad van Toezicht hanteert de Code of Cultural Governance als richtsnoer voor haar handelen. De Raad van Toezicht heeft in dit kader in het najaar 2017 een zelfevaluatie uitgevoerd met een onafhankelijke externe deskundige en zal dit in 2019 herhalen.

In de bijlage bij de jaarrekening is de beloning van de RyT-leden opgenomen, evenals hun nevenfuncties

Wiebe Wieling
Voorzitter Raad van Toezicht, 12 juli 2019

Resultaat 2018

Zoals blijkt uit de resultatenrekening bedraagt het resultaat na belasting over 2018 € -1.698.396 (2017: € 650.400). Het negatieve resultaat wordt, conform (meerjaren)begroting, gedekt uit vooraf opgebouwde reserves. Teneinde inzicht te geven in de ontwikkeling van het resultaat over 2018 volgt hierna een overzicht gebaseerd op de staat van baten en lasten over 2018 met ter vergelijking de resultatenrekening over 2017. Opbrengsten en kosten zijn hierbij uitgedrukt in euro's en in een percentage van de omzet.

	2018		2017	
Baten	16.216.459	100,0%	13.476.769	100,0%
Brutomarge	16.216.459	100,0%	13.476.769	100,0%
Events	11.179.483	68,9%	8.197.734	60,8%
Organisatiekosten	642.296	4,0%	667.396	5,0%
Marketing & Communicatie	5.235.447	32,3%	3.104.420	23,0%
Legacy	479.663	3,0%	475.294	3,5%
Evaluatie en Monitoring	377.965	2,3%	381.524	2,8%
Totaal kosten	17.914.855	110,5%	12.826.368	95,2%
Bedrijfsresultaat	-1.698.396	-10,5%	650.400	4,8%
Resultaat voor belastingen	-1.698.396	-10,5%	650.400	4,8%
Resultaat voor resultaatbestemming	-1.698.396	-10,5%	650.400	4,8%
Toelichting bedrijfsresultaat				
Bedrijfsresultaat gunstiger door:				
Hogere brutomarge			2.739.690	
Lagere organisatiekosten			25.100	
Lagere evaluatie en monitoring			3.560	
				2.768.349
Bedrijfsresultaat ongunstiger door:				
Hogere events			2.981.749	
Hogere marketing & communicatie			2.131.028	
Hogere legacy			4.370	
				5.117.146
Lager bedrijfsresultaat				-2.348.796

Jaarrekening 2018

1

Voor identificatiedoeleinden
afgegeven

behorend bij controleverklaring
ij B.V. d.d.

12 JUL 2019

Balans per 31 december 2018

Stichting Europese Culturele Hoofdstad Leeuwarden Fryslan2018

(na resultaatbestemming, in €)

	31 dec 2018	31 dec 2017
ACTIVA		
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	264.454	4.311.263
Overige vorderingen	1.576.607	1.222.950
	1.841.060	5.534.213
Liquide middelen		
Rekening courant bank	5.161.923	3.555.768
Kas	38	97
Kruisposten	-2.411	9.000
	5.159.549	3.564.866
	7.000.610	9.099.078

Balans per 31 december 2018

Stichting Europese Culturele Hoofdstad Leeuwarden Fryslan2018

(na resultaatbestemming, in €)

	31 dec 2018	31 dec 2017
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserve	89.582	89.610
Bestemmingsfonds onvoorzien	0	1.698.396
	89.582	1.788.006
Kortlopende schulden		
Tickets	0	23.472
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	4.467.719	3.939.822
Belastingen /Premies/Btw	-167.484	82.024
Overige schulden	2.610.792	3.265.754
	6.911.028	7.311.072
	7.000.610	9.099.078

Staat van Baten en Lasten 2018

	2018	Begroting 2018	2017
Baten	16.216.459	17.241.526	13.476.769
Brutomarge	16.216.459	17.241.526	13.476.769
Organisatiekosten	642.296	709.146	667.396
Marketing & Communicatie	5.235.447	5.628.454	3.104.420
Legacy	479.663	628.517	475.294
Evaluatie en Monitoring	377.965	369.872	381.524
Events1 Algemeen	2,164.883	10.950.711	2.194.198
Events2 Nature & Culture	926.893		566.891
Events3 City & Countryside	5.092.903		3.683.610
Events 4 Community & Diversity	899.629		668.413
Events5 Lab Leeuwarden	1.092.590		637.905
Events6 Royal Frisian	1.002.585		446.717
Totaal kosten	17.914.855	18.286.800	12.826.368
Bedrijfsresultaat	-1.698.396	-1.045.274	650.400
Resultaat voor resultaatbestemming	-1.698.396	-1.045.274	650.400
Resultaatbestemming			
Onttrekking respectievelijk dotatie onvoorzien	1.698.396		650.400

Kasstroomoverzicht 2018

	2018
Bedrijfsresultaat	-1.698.396
Veranderingen in werkkapitaal:	
Mutatie operationele vorderingen	3.693.153
Mutatie voorraden en onderhanden werk	0
Mutatie operationele schulden	-400.074
	3.293.079
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.594.683
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.594.683
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0
Mutatie geldmiddelen	1.594.683
Stand geldmiddelen per 1 januari	3.564.866
mutatie geldmiddelen	1.594.683
Stand geldmiddelen per 31 december	5.159.549

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Culturele Hoofdstad Leeuwarden - Fryslan 2018 (hierna **LF2018**), **statutair** gevestigd te Leeuwarden hebben tot doel het organiseren, vormgeven, en uitvoeren van evenementen en programma's vorm/loeiend uit de verkiezing van Leeuwarden tot Europese Culturele Hoofdstad 2018 zoals beschreven in het bidbook **dat op 12 juli 2013 is** aangeboden aan de Europese jury belast met de verkiezing.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de semipublieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de beleidregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

Model

De Staat van **Baten en Lasten** is opgesteld conform het model wat gehanteerd wordt in het bidbook, waarbij inzicht wordt gegeven in de baten en lasten uit hoofde van de doelstellingen. De kwartaal-rapportages zijn eveneens op deze wijze ingericht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vergelijkende cijfers

Vergelijkende cijfers zijn ongewijzigd.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 organisaties zonder winststreven.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

De stichting maakt geen gebruik van financiële instrumenten (derivaten) en / of houdt geen handelsportefeuille aan van bijvoorbeeld aandelen of obligaties. Financiële instrumenten omvatten debiteuren, overige vorderingen, geldmiddelen, crediteuren en overige te betalen posten. Na eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

□ e vorderingen worden gewaardeerd op reële waarde bij eerste verwerking en nadien op geamortiseerde kostprijs. Een voorziening wordt getroffen op vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden gewaardeerd op reële waarde bij eerste verwerking en nadien op geamortiseerde kostprijs.

Eigen vermogen

Bestemmingsreserve

Wanneer het bestuur van LF2018 een deel van de reserves heeft afgezonderd voor een speciaal doel, is er sprake van een bestemmingsreserve.

In de toelichting wordt het bedrag en de beperkte doelstelling van iedere bestemmingsreserve vermeld, alsmede het feit dat het bestuur deze beperking heeft aangebracht.

Bestemmingsfondsen onvoorzien

Met de provincie Fryslân en de gemeente Leeuwarden is afgesproken dat, conform het bidboek, een post onvoorzien wordt opgebouwd. Een deel van de reserves is daarom, gegeven de specifieke doelstelling zoals derden die hieraan stellen, afgezonderd voor een speciaal doel. Er is daarom sprake van een bestemmingsfonds. In de toelichting wordt het bedrag en de beperkte doelstelling van ieder bestemmingsfonds vermeld, alsmede het feit dat een derde deze beperking heeft aangebracht.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Exploitatie

Het exploitatieresultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar. Baten worden in het jaar verantwoord waarin deze zijn gerealiseerd. Kosten worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Projectsubsidies

Projectsubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van gemaakte kosten worden systematisch als baten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als waarin de kosten zijn gemaakt.

Voor identificatiedoeleinden heb ik de verklaring afgegeven door •.d

Personeelsbeloningen / pensioenen

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Verder Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de stichting de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ultimo 2018 waren er 20,37 fte in dienst (2017: 21,72 fte); de gemiddelde personele bezetting in loondienst bedroeg 26,35 fte in 2018

Belastingen

Ingaande boekjaar 2011 heeft de Belastingdienst de Stichting als ondernemer aangemerkt in de zin van de Wet op de omzetbelasting 1968. Naast de verplichting om btw in rekening te brengen over deze belaste prestaties, heeft KH2018 ook het recht op aftrek van voorbelasting van btw op kosten die aan de belaste prestaties toe te rekenen zijn. In 2015 overleg gevoerd met de Belastingdienst over de continuering van deze uitgangspunten in de huidige (uitvoerings)fase tot en met 2019. Deze zijn op 14 maart 2016 door de Belastingdienst herbevestigd

Toelichting op de balans per 31 december 2018

	31 dec 2018	31 dec 2017
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
Debiteuren		
Debiteuren	268.567	4.320.236
Voorziening dubieuze debiteuren	-4.113	-8.973
	<u>264.454</u>	<u>4.311.263</u>

Ten opzichte van 2017 is de post debiteuren fors gedaald. Ultimo 2018 staat er nog een vordering op de provincie Fryslan open van circa 100.000 euro. Daarnaast staan er nog reguliere vorderingen open op een aantal sponsors. In het eerste kwartaal van 2019 zijn alle vorderingen ontvangen uitgezonderd de hiervoor genoemde post van de provincie Fryslan.

Overige vorderingen

Vooruitbetaalde kosten	1.846	0
Overige vorderingen	1.574.761	1.222.950
	1.576.607	1.222.950

De overige vorderingen hebben grotendeels betrekking op vorderingen op de provincie Fryslan. Het betreft de volgende vorderingen:

- Restant subsidie boekjaar 2018 ad 415.000 euro
- vordering toegekende borgstelling ad 750.000 euro
- Restant bijdrage Evenementenfonds ad 356.000 euro

Liquide middelen

Rekening courant bank

Rabobank, rekening-courant NL0145910369	2.360.948	3.946
Rabobank, spaarrekening NL26RAB03181118079	67.406	307.541
Mastercard, 5475.9110.4822	0	117
Rabobank, 0170.033.996	755	35.621
ING Bank INGB 0007 2988 91	83.354	497.365
Spaar ING Bank	2.469.108	2.563.763
ING Bank Club 2018	180.350	147.414
	5.161.923	3.555.768

Kas

Kas	38	97
	38	97

Kruisposten

Kruisposten bank/kas	-2.411	9.000
	-2.411	9.000

Toelichting op *de* balans per 31 december 2018

Eigen vermogen

Bestemmingsreserve

Stand per 1 januari	89.610	89.610
Dotatie	<u>28</u>	
Stand per 31 december	89.582	89.610

Het bestuur heeft deze bestemmingsreserve gevormd met als doel het bekostigen van activiteiten gericht op het organiseren, vormgeven en uitvoeren van evenementen en programma's voortvloeiende uit de verkiezing van Leeuwarden tot Europese Culturele Hoofdstad 2018. Er heeft een kleine technische correctie plaatsgevonden in 2018.

Bestemmingsfonds onvoorzien

Stand per 1 januari	1.698.396	1.047.996
Dotatie/onttrekking	<u>-1.698.396</u>	650.400
Stand per 31 december	0	1.698.396

Conform het Bidbook en de voorwaarden gesteld door de provincie Fryslan en de gemeente Leeuwarden wordt een post onvoorzien opgebouwd. Deze opbouw wordt ten gunste van het bestemmingsfonds onvoorzien gebracht en is bedoeld voor onvoorziene tegenvallers gedurende de projectperiode 2016-2019. Het bestemmingsfonds onvoorzien is in het totale dekkingsplan van LF2018 ingezet ter dekking van de onzekere sponsor- en fondsenopbrengsten, tezamen met een garantstelling van de provincie en de gemeente van 2,75 mln.

Het uiteindelijke beroep op de garantstelling van provincie en gemeente, na het inzetten van de post onvoorzien in exploitatie, bedraagt circa 850.000 euro, waarmee het resultaat in 2018 0 bedraagt.

Kortlopende schulden

	<u>31 dec 2018</u>	<u>31 dec 2017</u>
Tickets		
Wederkoop tickets	0	-11.577
Tickets ontvangsten MultySafepay	<u>0</u>	35.048
	0	23.472

Via de stichting worden tickets verkocht van programmaonderdelen. Deze opbrengsten worden afgedragen aan organisatoren. De uiteindelijke resultaten van de ticket(weder) verkoop zijn in het resultaat 2018 verwerkt (*de* ingehouden ticketfee).

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren	4.467.719	3.939.822
4.467.719	3.939.822	

De crediteurenpostie ultimo 2018 heeft voor 3,9 mln (vorig jaar 2,3 mln.) betrekking op een vordering van de provincie Fryslan in verband met de overdracht van het project 11 fontein. Begin januari 2019 is 2,3 mln. betaald aan de provincie.

Voor identificatiedoeleinden heb ik ontroleverklaring afgegeven door a

12 JUL 2019

|

|

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Belastingen /Premies/Btw

Omzetbelasting	-224.248	49.243
Loonheffing	56.764	38.148
Pensioenpremie	0	-5.367
	-167.484	82.024

De te ontvangen pensioenpremie ad 2.403 is onder de vorderingen verwerkt.

Overige schulden

Vooruitontvangen bedragen	751.900	3.104.076
Reservering vakantiegeld	21.854	54.688
Reservering wet Werk&Zekerheid	94.453	72.148
Overige schulden	1.742.585	34.842
	2.610.792	3.265.754

Het vooruitontvangen bedrag van 751.900 euro is een bedrag aan reeds ontvangen sponsormiddelen dat gebruikt wordt ter dekking van de uitgaven conform vastgestelde begroting 2019 en 2020 ad 751.900.

De overige schulden ter grootte van 1,7 mln bevatten de contractueel overeengekomen (slot)bijdrages aan projecten en events en worden in 2019 op basis van eindafrekeningen uitbetaald. Tevens is de terugbetaling van de borgstelling aan provincie Fryslan en gemeente Leeuwarden ad 0,63 mln, hier opgenomen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

LF2018 is een huurverplichting aangegaan voor enkele kantoorruimten in de Blokhuispoort voor de periode 1 januari 2019 tot en met 31 mei 2019. Het kortlopende deel (< 1 jr) van de huurverplichting inclusief servicekosten bedraagt 6.980 euro.

|

Toelichting op de staat van baten en lasten 2018

	2018	Begroting 2018	2017
Baten			
Bijdrage provincie	4.584.089	4.900.000	3.325.000
Bijdrage gemeente	434.089	750.000	1.888.763
Provincie Fryslan - Evenementenfonds	636.677	636.677	2.423.323
Sponsor opbrengsten CIub2018	19.580		307.113
Merchandising	680		2.865
Doorbereken diverse kosten	20.000		0
Rente opbrengsten	2.999		2
Indirect funding publieke sector	242.532	347.032	245.652
Indirect funding private sector	1.571.503	1.059.336	176.308
Sponsor opbrengsten Level 1	74.913		650.252
Sponsor opbrengsten Level 2	619.447	1.817.244	232.490
Rijk	5.847.000	5.847.000	1.653.000
Fondsen werving	802.348	587.000	984.645
inkind kortingen	64.006		87.358
Europe Unie	0		1.500.000
Werkzaamheden bv derden	1.296.595	1.297.237	0
	16.216.459	17.241.526	13.476.769

Ten opzichte van de begroting 2018 ligt de realisatie lager. Ten aanzien van de bijdrage Provincie en Gemeente is dit verklaarbaar in verband het minder benodigd zijn van garantiemiddelen. Het totaal mindere beroep is circa 635.000 euro. De verschillen in begroting en realisatie van de indirecte funding hebben geen materieel effect. Een vermindering in de opbrengsten houdt automatisch in dat de hiermee samenhangende kosten ook minder zijn. Van de ontvangen sponsormiddelen is circa 750.000 euro bestempeld als vooruitontvangen middelen, dit ter dekking van de exploitatie van de stichting in 2019 en 2020. In de begroting 2018 was dit administratief anders verwerkt.

Organisatiekosten

642.296 **709.146** **667.396**

Dit zijn de kosten die verband houden met het opzetten en instandhouden van een regieorganisatie, zoals bureaunkosten, kantoorbenodigdheden, huisvesting en dergelijke. Tevens vallen hier specifieke personeelkosten onder zoals de kosten van CEO, secretariaat en dergelijke. De totale kosten komen nagenoeg overeen met de kosten in 2017, de beheersorganisatie was in 2017 al volledig opgezet.

Marketing & Communicatie

5.235.447 **5.628.454** **3.904.420**

Conform begroting zijn de marketinginspanningen in 2018 fors geweest. De begrote kosten zijn iets lager dan begroot door dat de campagnes succes bleken te zijn, niet geïntensiveerd behoeften te worden en enkele medewerkers eerder dan begroot uit dienst zijn gegaan. Hierdoor is, naast besparing op de personele kosten, ook op materiele kosten bespaard. Ook waren de begrote indirecte (inkind) kosten lager dan begroot.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2018

	<u>2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>2017</u>
Legacy	479.663	628.617	475.294

Dit betreft de kosten voor de realisatie van Agenda2028 en internationalisering. De kosten voor een programmaonderdeel, namelijk "Iepen Up live" zijn tevens onder de legacykosten geboekt. De begrote indirecte (inkind) kosten waren lager begroot.

Evaluatie en Monitoring	377.965	€ 369.872	381.524
--------------------------------	----------------	------------------	----------------

Dit betreft de kosten die samenhangen met de evaluatie en monitoring, onder andere de voering van administratie en controlling activiteiten. Het betreft hier personele en materiele kosten.

Events	11.179.483	€ 10.950.711	8.197.734
---------------	-------------------	---------------------	------------------

Dit zijn de kosten die direct en indirect ten goede komen aan de projecten. Direct zijn de bedragen die uitgekeerd worden aan de projecten en indirect de kosten binnen de projectorganisatie die direct betrekking hebben op de projecten, zoals loonkosten themaproductors. Alle toegezegde bedragen aan projecten zijn in 2018 in de kosten verwerkt. Voor de meeste projecten vindt de slotbetaling echter plaats in 2019. Uitgaven zijn hoger dan begroot omdat extra middelen (mn. Fondsen) geworven zijn die doorgezet zijn naar projecten en events.

□ e totale personele last van de stichting bedroeg in 2018 3,4 min euro

WNT-verantwoording 2018 Stichting Leeuwarden-Fryslân Europese Culturele Hoofdstad 2018 (hierna LF2018)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op LF2018. Het voor LF2018 toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000

II

1. Bezoldiging topfunctionarissen

la. Leidinggevende topfunctionarissen niet dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x €1	T. van Bakkum	J.G. Bonnema	0. Westerhof
Functiegegevens	CEO	Managing Legact director	director
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.883	118.797	111.773
Beloningen betaalbaar op termijn	11.416	12.017	0
<i>Subtotaal</i>	139.299	130.814	111.773
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000	189.000
-1- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	139.299	130.814	tt
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	15/7 - 31/12	1/1. - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1	1
Dienstbetrekking	ja	ja	nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	58.859	118.798	146.016
Beloningen betaalbaar op termijn	5.285	12.086	0
Subtotaal	64.143	130.884	146.016
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	82.958	181.000	181.000
Totaal bezoldiging	64.143	130.884	146.016

Voor de informatie van de belanghebbenden behorend + de controleverklaring
afgegeven door accountantscontrolepraktijk B.V. d.d.

12 JUL 2019

|

bedragen x €1	T.F. van Dijk*	L. Bertels
Functiegegevens	CEO	CEO a.i. / cultural director
Aanvang en einde functievervulling in 2018	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	n.v.t.	n.v.t.
Dienstbetrekking?	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	<u>n.v.t.</u>	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	<u>n.v.t.</u>	n.v.t.
<i>Subtotaal</i>	<u>n.v.t.</u>	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	n.v.t.	n.v.t.
I-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 — 30/8	01/01 — 30/8
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	53.744	96.176
Beloningen betaalbaar op termijn	229	0
Subtotaal	53.973	96.176
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	120.667	120.667
Totale bezoldiging	53.973	96.176

*) De loonkosten van deze medewerker werden gedekt door een uitkering van de verzekeraar in verband met langdurige ziekte.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

;bedragen x C 1

:Functiegegevens

jAanvang en einde functievervulling in 2018

W. Wieling	D. Monissen	A. Birnie
Voorzitter	Vice voorzitter	Lid
1/1 — 31/12	1/1 — 31/12	1/1 — 31/12

Bezoldiging

iBezoldiging

!Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

1-/- Onverschuldigd betaald bedrag

(Totale bezoldiging

12.000	5.888	6.096
28.350	18.900	18.900
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
12.000	5.888	6.096

Reden waarom de overschrijding al dan niet is
toegestaan

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde
betaling

N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2017

Aanvang en einde functievervulling in 2017

Bezoldiging

individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

1/1 — 31/12	1/1 — 31/12	1/1 -- 31/12
12.000	7.376	7.536
27.150	18.100	18.100

bedragen x C 1

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2018

A. Regtop	D. Zuidema
Lid	Lid
1/1 — 31/12	1/1 — 31/12

Bezoldiging

Bezoldiging

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

Onverschuldigd betaald bedrag

Totale bezoldiging

7.792	6.560
18.900	18.900
N.v.t.	N.v.t.
7.792	6.560

Reden waarom de overschrijding al dan niet is
toegestaan

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde
betaling

N.v.t.	N.v.t.
N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2017

Aanvang en einde functievervulling in 2017

Bezoldiging

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

1/1 — 31/12	1/1 — 31/12
8.000	7.328
18.100	18.100

Voor identificatie doeleinden behorend bij controleverklaring
afgegeven door afdeling van controlepraktijk B.V d 4.

|

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing

1e. In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking bepaalde of alle onderdelen van onderstaande tabel van toepassing. indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d.

Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een ontvangen. dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben

Ondertekening jaarrekening

Leeuwarden, 12 juli 2019

T. van Bakkum (CEO)

W. Wieling (voorzitter Raad van Toezicht)

D. Monissen (vice

voorzitter Raad van Toezicht)

voorzitter Raad van D. Zuidema (lid

Raad van toezicht A. Birnie (lid

Raad van toezicht) A. Regtop

(lid Raad van toezicht)

12 JUL 2019

Resultaatbestemming

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017

Het positieve resultaat over het boekjaar 2017 ad 650.400 is verwerkt ten gunste van het bestemmingsfonds onvoorzien

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2018

Voorgesteld wordt om het negatieve resultaat over 2018 ad L698.396 te dekken door het laten vrijvallen van de balanspost onvoorzien ten gunste van de exploitatie in 2018. Dit conform begroting en subsidievoorwaarden van provincie Fryslan en gemeente Leeuwarden. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Voor identificatie doeleinden bijkomend bij de jaarrekening
afgegeven door de raad van toezicht op 12 JUL 2019

12 JUL 2019

- **ctcrititav**_{ni}
«Micah. rn aigdurtanti

Overige gegevens

Overzicht nevenfuncties Raad van Toezicht en directie

Overzicht nevenfuncties Raad van Toezicht

NAAM	HOOFDFUNCTIE	NEVENFUNCTIE (S)
Mw drs. A. Birnie Lid Cie Financiën en Audit Cie Kunst en Cultuur	Bestuurder Amsterdams Fonds voor de Kunst	Lid Raad van Toezicht Anne Frankhuis; Bestuurslid Fonds van Rede; Museum Boijmans van Beuningen; Bestuurslid Wertheimerfonds; Prins Bernhard Cultuurfonds; Raad van Advies Nihon no Hanga; Bestuurslid VandenBroek Foundation;Sassenheim; Bestuurslid Stichting Van Panhuys.
Mw drs. D. Monissen Plv voorzitter Cie personeel en Remuratie Cie Kunst en Cultuur	Voorzitter Raad van Bestuur Prinses Máxima Centrum voor kinderoncologie.	Lid board of directors Cofinimmo; Vz RvT Ik Kies Bewust; Lid RvT Slotervaartziekenhuis.
Dhr mr. drs. A. Regtop Secretaris Cie Financiën en Audit Cie Kunst en Cultuur	Algemeen Directeur Stichting ICTU	Vz RvT Esdal college Vz bestuur Stichting SensorNed; Duikinstructeur.
Dhr drs. W.Wieling Voorzitter Cie personeel en Remuratie Cie Kunst en Cultuur	Voorzitter College van Bestuur Piter Jelles scholengroep	Vz Koninklijke Vereniging 'De Friesche Elf Steden'; Lid RvT GGZ Friesland.
Mw drs. D. Zuidema Lid Cie Financiën en Audit Cie Kunst en Cultuur	zakelijk directeur a.i. van het Zuid-Centerstrand-theater/	Bestuurslid bij stichting Word Window; Bestuurslid bij stichting Likeminds; Bestuurslid bij stichting Volle Grond; Bestuurslid Stichting Verzekeringen en Arrange-men-ten voor de Culturele Industrie.

Overzicht nevenfuncties directie

NAAM	HOOFDFUNCTIE	NEVENFUNCTIE (S)
Dhr drs T. van Bakkum	CEO	Geen
Dhr drs. J.G. Bonnema RA	Managing director	Lid Raad van Commissarissen NV Afvalsturing Fryslân; Extern lid auditcommissie Veiligheidsregio Fryslân; Lid RvT vereniging Vera en stichting Simplon; Lid bestuur stichting Broken Brass Ensemble.
Dhr drs. O. Westerhof	Director Network & Legacy	Eigenaar Frilingen BV; Voorzitter Stichting Promotie Cultuurparticipatie; Lid Platform Méér Muziek in de Klas.

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Europese Culturele Hoofdstad 2018 Leeuwarden Fryslân

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Europese Culturele Hoofdstad 2018 Leeuwarden Fryslân te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de op bladzijde 9 tot en met bladzijde 27 in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Europese Culturele Hoofdstad 2018 Leeuwarden Fryslân per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2018;
- 2 de staat van baten en lasten over 2018; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Europese Culturele Hoofdstad 2018 Leeuwarden Fryslân zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Ref.: J.N0,19014

accon avm controlepraktijk B.V., Zonnedaauw 11, 9202 PE Drachten, Postbus 623, 9200 AP Drachten
T: 0512 51 61 35, F: 0512 52 57 06, www.acconavm.nl

Op onze dienstverlening en/of andere rechtshandelingen zijn steeds de algemene voorwaarden van acconavm controlepraktijk Ov van toepassing, waarin een beperking van aansprakelijkheid is opgenomen. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 09114597 en zullen op eerste verzoek kosteloos aan u worden toegezonden. Tevens kunt u de algemene voorwaarden via onze website www.acconavm.nl/algemene-voorwaarden raadplegen. Bezoek ook onze website voor meer informatie over onze dienstverlening, onze mensen en onze ambities. Bovengenoemde disclaimer en aansprakelijkheidsbeperking gelden niet alleen voor acconavm controlepraktijk bv maar ook voor iedere andere entiteit binnen het Accon avm-netwerk en onze en hun respectieve personeelsleden.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor *een* zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten]. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Drachten, 12 juli 2019

accon avm controlepraktijk B.V.

Namens deze:

roon

Registeraccountant

**BIJLAGE BIJ ONZE CONTROLEVERKLARING OVER DE JAARREKENING 2018 VAN STICHTING
EUROPESE CULTURELE HOOFDSTAD 2018 LEEUWARDEN FRYSLAN**

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

DE VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE ACCOUNTANT VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de bepalingen van en krachtens de WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het management en met de met governance belaste personen ('de raad van toezicht') onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

